

Maria Cieśła-Korytowska

"Mesjanizm i słowianofilstwo"

Biuletyn Polonistyczny 29/3-4 (101-102), 99-101

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nym medytacjom wiernych nad krótkością i znikomością życia. Rejestrując zawarte w poetyckim kształcie reminiscencje obyczajowe i refleksy kultury epoki, zmierzała autorka referatu do interpretacji tych utworów w kontekście stylów literackich renesansu i baroku oraz ówczesnych nurtów ideowych, odbijających się m.in. w odmienności poetyki pieśni katolickich i protestanckich.

Przedstawione w referatach problemy nie wyczerpują oczywiście listy tematów, które należałoby podjąć zmierzając do wszechstronnego opracowania kultury żywego słowa w dawnej Polsce. Pokazano i tylko częściowo opracowano niektóre zagadnienia, ale zarazem stwierdzone zostało bogactwo materii historycznej i niezwłoczna potrzeba jej opracowania w obrębie historii literatury.

Adam Karpiński

"Mesjanizm i słowianofilstwo"

W dniach 2-7 X 1983 r. odbyła się w Krakowie sesja naukowa na temat mesjanizmu i słowianofilstwa, poświęcona problematyce mesjanizmu i słowianofilstwa w Polsce, Francji i Rosji, od czasów prasłowiańskich aż po wiek XX. W sesji wzięło udział 8 referentów z Francji (Bordeaux III, Nancy II, Paryż III, Paryż IV) oraz 15 referentów z Polski (UJ, PAN, IBL, SGPiS). Sesja została zorganizowana w ramach współpracy Instytutu Filologii Polskiej UJ oraz Uniwersytetu Bordeaux III. Z Uniwersytetu Jagiellońskiego wzięli w niej udział przedstawiciele Instytutów Filologii Polskiej, Filologii Rosyjskiej, Historii, Filozofii.

Referenci francuscy reprezentowali takie dyscypliny, jak: historia literatury polskiej, rosyjskiej, historia, historia idei, literatura porównawcza.

Referaty poświęcone były zarówno problemom trzech literatur, jak i historii myśli Polski, Francji oraz Rosji. Wystąpienia dzięki swej rozległości tematycznej obejmowały znakomitą część zagadnień związanych z mesjanizmem i słowianofilstwem tych trzech narodów, jak również pozwalały na dokonanie konfrontacji i wymiany badań naukowych między uczonymi z Polski i Francji. Obradom towarzyszyła ożywiona dyskusja. Kolejna z tego cyklu sesja polsko-francuska, organizowana wspólnie przez Instytut Filologii Polskiej UJ oraz Bordeaux III, odbędzie się w 1987 r. we Francji.

Oto tematy wygłoszonych referatów, w porządku obrad:

- F. C o n t e - Mesjanizmy dawnej Słowiańszczyzny;
- A. B o r o w s k i - Sarmaci, czyli prehistoria mesjanizmu polskiego;
- M. W o d z y ń s k a - W a l i c k a - Historia intelektualnej przyjaźni: Mickiewicz, Quinet, Michelet;
- M. C a d o t - Michelet, Mickiewicz i Rosja: uprzywilejowany moment we francuskim podejściu do problemów słowiańskich;
- J. L a j a r r i g e - Mesjanizm, słowianofilstwo i polonofilstwo: reakcje współczesnych francuskich Mickiewicza na wykłady w Collège de France;
- J.C. D r o u i n - Wielkie tematy myśli mesjanistycznej we Francji od Wrońskiego aż do Esquirosa (1814-1848);
- M. C i e ś l a - K o r y t o w s k a - Etyczny aspekt mesjanizmu Słowackiego;
- A.M. P e r r i n - N a f f a k h - Język mesjanizmu;
- G. K r ó l i k i e w i c z - "Nie-Boska Komedia": Krasieński

- przeciw saint-simonistom;
- W. S z t u r c - Symbol mistycznego ziarna w symbolice ofiary polskiego mesjanizmu: Mickiewicz, Towiański, Słowacki;
- B. Ł a g o w s k i - Współczesność rosyjska i słowiańskie państwo przyszłości według socjologii politycznej Henryka Kamińskiego;
- M. S u g i e r a - Norwid i mesjanizm;
- A. N o w a k - Wielka Emigracja w poszukiwaniu idei rosyjskiej;
- A. K u l e c k a - Stereotyp Słowianina w ideologii słowianofili warszawskich (1832-1856);
- H. K o z ł o w s k a - S a b a t o w s k a - Słowianofilstwo i pansławizm: tendencje myśli politycznej po 1864;
- A. R a ź n y - Idea narodu u Dostojewskiego;
- G. V e r r e t - Mesjanizm okolicznościowy: A. Tołstoj i rosyjska rewolucja;
- L. S u c h a n e k - P. Czaadajew o misji Rosji;
- A. C h w a l b a - "Mesjanizm" socjalistów polskich;
- A. B é r é l o w i t c h - Mesjanizm i słowianofilstwo w Rosji;
- J. S k o c z y Ń s k i - Kilka uwag na temat tzw. słowianofilstwa polskiego początków XX wieku;
- J. B o n a m o u r - Między mesjanizmem słowianofilskim i euroazjatyckim: uwagi o K. Leontiewie.
- R. Z i m a n d - Kilka uwag złośliwych à propos mesjanizmów.

Maria Cieśla-Korytowska